

WORKSHOP:
Compliance a prosazování
soutěžního práva

Kamil Nejezchleb

Svatomartinská konference

16.11.2017

Program

- Úvod
- Compliance z pohledu soutěžního úřadu
- Compliance a prosazování soutěžního práva z pohledu společnosti
- Diskuze

Na compliance záleží..

„Úvodní poselství“

Informační list Úřadu 4/2004:

*„Je nepochybné, že dodržování pravidel upravujících hospodářskou soutěž je prospěšné nejen pro spotřebitele, ale i pro samotné podnikatele. Je všeobecně uznávaným faktem, že pro dlouhodobější úspěchy na trhu je mimořádně významný image společnosti, její dobrá pověst. Při jednání o celosvětovém kartelu známém jako případ Lysine doprovodili přítomní jeho uzavření větou: „Naši konkurenti jsou našimi přáteli, naši zákazníci našimi nepřáteli“. Je jasné, že tento přístup účastníků kartelové dohody jim sice možná přinesl krátkodobý zisk, ale dlouhodobě je poškodil. Doplatili na to nejenom zaplacením vysokých pokut, ale tento postih pro ně znamenal i negativní reklamu a velký šrám na dobrém jméně jejich společnosti. **Dodržovat pravidla hospodářské soutěže se vyplácí!**“*

Nejen Úřad..

„Úřad není jediný, kdo prosazuje soutěžní právo“

Tři základní pilíře prosazování soutěžního práva

- **Úřad pro ochranu hospodářské soutěže**
- **Orgány činné v trestním řízení**
- **Soukromoprávní vymáhání soutěžního práva**

Poslání Úřadu...

„Smysl a úloha Úřadu“

- **Zákon o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (273/1996 Sb.)**
Úřad vytváří podmínky pro podporu a ochranu hospodářské soutěže
- **Zákon o ochraně hospodářské soutěže (143/2001 Sb.)**
Ochrana hospodářské soutěže na trhu výrobků a služeb proti jejímu vyloučení, omezení, jinému narušení nebo ohrožení dohodami soutěžitelů, zneužitím dominantního postavení, spojováním soutěžitelů a orgány státní správy při výkonu státní správy, orgány územní samosprávy při výkonu samosprávy a při přeneseném výkonu státní správy a orgány zájmové samosprávy při přeneseném výkonu státní správy

Prevence či represe...

„Nejen správnými řízeními živ je Úřad“

Způsoby prosazování soutěžního práva

- **Ex ante vs. Ex post**
- **Prevence**
  - Konference, školení, přednášky, prezentace
  - Stanoviska, Metodiky
- **Represe**
  - Sankční řízení
  - Závazky

Compliance z pohledu soutěžního úřadu

„Jak Úřad vnímá compliance programy?“

- **Přínosnost** - compliance je přínosná a Úřad zavádění programů compliance podporuje
- **Dobrovolnost** - compliance a její zavedení je dobrovolné a závisí na úvaze společnosti
- **Efekty**
  - Compliance snižuje riziko, že dojde k porušení soutěžních pravidel
  - Compliance zvyšuje možnost odhalení porušení soutěžních pravidel
  - Compliance vede ke zlepšení dodržování soutěžních pravidel = zvýšení intenzity soutěže = nižší ceny, více zboží, více inovací = benefit pro spotřebitele

Je povinností každého dodržovat zákon..

„Musí mít každý compliance program.. ?“

- **Dodržování zákona je povinností každého**
  - Není omluvou neznalost či nepochopení soutěžních pravidel
  - Zavedení compliance není nástrojem, který vede ke snižování sankcí, ale nástrojem, který má předcházet porušení soutěžního práva

Compliance při různých činnostech...

„Specifické situace, kdy je třeba postupovat v souladu.. ?“

Compliance ve vztahu ke specifickým nástrojům Úřadu

- Místní šetření
- Vyžadování informací
- Leniency
- Narovnání

Nejen pokuta od Úřadu je riziko při porušení soutěžního práva..

Rizika jsou vysoká..

- **Rizika non-compliance**
  - Sankce
  - Náklady řízení
  - Trestní stíhání FO
  - Náhrada škody
  - Poškození reputace
  - Neplatnost a nevynutitelnost protisoutěžních ustanovení
  - Snížená schopnost identifikovat protisoutěžní jednání a zcela se zprostit či snížit potenciální negativní dopady jeho odhalení

Jak poznat co ano a ne..

„..a když nejsou zdroje na specialisty“

- **Zdroje informací ke compliance**
  - Zákon a SFEU
  - Soft Law Úřadu, Komise
  - Rozhodnutí Úřadu, Komise
  - Příslušná Judikatura česká i ESD
  - Konzultace s Úřadem
  - Specializované asociace a společnosti pro compliance
  - Konference, prezentace, workshopy

Compliance a sankce Úřadu..

„Proč odměňovat něco, co nefunguje..?“

- **Compliance programy a sankce Úřadu**
  - „Při určení výměry pokuty právnické osobě nebo orgánu veřejné správy a při ukládání a určení délky zákazu plnění veřejných zakázek se přihlédne k **závažnosti** přestupku, zejména ke **způsobu** jeho spáchání a jeho **následkům** a k **okolnostem**, za nichž byl spáchán. Dále se přihlédne k **jednání** právnické osoby nebo orgánu veřejné správy **v průběhu řízení** před Úřadem a jejich **snaze odstranit škodlivé následky** přestupku.“
  - Úřad zásadně nezohledňuje compliance program v případě ukládání sankcí

Bývalý Komisař pro Hospodářskou soutěž Joaquín Almunia:

“To those who ask us to lower our fines where companies have a compliance programme, I say this: if we are discussing a fine, then you have been involved in a cartel; why should I reward a compliance programme that has failed?”

Compliance a možnost vyvinění..?

„..ale já se opravdu usilovně snažil - objektivní neodpovědnost..?“

ZOHS účinný do 30.6.2017 (§ 22b odst. 1)

Právnícká osoba nebo orgán veřejné správy za správní delikt neodpovídají, jestliže prokáží, že vynaložily veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránily.“

- **Úřad v oblasti HS nikdy neaplikoval**

Přestupkový zákon (§ 21 odst. 1)

(1) Právnícká osoba za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila.

- **Patrně nelze nyní využít orgánem veřejné správy**
- **Jak a kdy aplikovat.. ?**
  - Individuální posouzení v jednotlivých případech
  - „lze požadovat pouze takové opatření, které je možné jak teoreticky, tak ekonomicky“ (Ks v Praze - 46A 86/2013 – 109)
- **Šance vyvinout „veškeré úsilí“ ve smyslu § 21 přestupkového zákona bez efektivního compliance programu je mizivá!**

Pár slov na závěr..

„Závěrečné poselství“

- ***Dodržovat soutěžní právo se vyplácí!*** Existují rizika nejen ze strany Úřadu v podobě vysoké sankce, ale dále možnost trestního postihu fyzických osob, soukromoprávního vymáhání škody, ztráta reputace, klientů, poškození jména v rámci koncernu, nákladů na právní zastoupení atd.
- ***Zavádění compliance programů je z pohledu soutěžního úřadu přínosné nejen pro samotné společnosti, ale také právní kulturu, efektivitu Úřadu a především hospodářskou soutěž!***
- ***Compliance programy neslouží jako nástroj ke snižování sankcí*** v případě porušení soutěžních pravidel, ale ***jejich smyslem*** je v očích Úřadu ***prevence!***
- ***Šance*** vyvinout „veškeré úsilí“ ***pro zproštění odpovědnosti je bez existence efektivního compliance programu minimální!***
- ***...a abych nezapomněl...***

„dodržovat soutěžní právo se vyplácí“ :) !!!

...Otázky... ???